

Handläggare:
Marie Ehrenbåge
08 508 18 251

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-08-25

Biblioteksplan 2016-2020

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Biblioteksplan 2016-2020.
2. Omedelbar justering.

Lena Rabe
tillförordnad stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Kulturnämndens förslag till ny biblioteksplan har visionen att med språk och berättelser, bildning, litteratur och demokrati som kärna ska biblioteket ta sig an utvecklingsområdena För och med fler, Ett av demokratins viktigaste jobb, Biblioteket mitt i byn och En större värld.

Förvaltningen bedömer att den föreslagna planens utvecklingsområden väl kommer att möta de behov som Stockholm och alla stockholmare har av ett bibliotek mitt i byn med fokus på användaren i centrum.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid. Innan detta tjänsteutlåtande skrevs samlade förvaltningen in synpunkter från nämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor, från Farsta ungdomsråd och vid ett öppet möte på biblioteket i Farsta. Synpunkterna redovisas under egen rubrik nedan.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har uttalat att stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka. På uppdrag av fullmäktige har kulturnämnden utarbetat ett förslag till ny biblioteksplan för åren 2016-2020. Planen visar på hur biblioteken spelar betydande roller i detta och i stadens övergripande arbete i linje med Vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 31 augusti.

Remissen i sammanfattning

Förslaget till biblioteksplan har tagits fram genom ett inkluderande arbetssätt, där stor tonvikt har lagts vid medarbetarnas deltagande, främst inom Stockholms stadsbibliotek, som hållit i arbetet

Planen innefattar förutom bakgrundsbeskrivning och styrande lagstiftning även områdena mission, inriktning och kärna, utvecklingsområden för folkbiblioteken samt målbild för skolbiblioteken.

Inom Stockholms stad finns ett 40-tal folkbibliotek, Kulturhuset Stadsteaterns profilbibliotek, det digitala biblioteket biblioteket.se och över 160 kommunala skolbibliotek. Därtill bedrivs biblioteksverksamhet på fristående skolor, sjukhus, häkten, äldreboenden och träffpunkter. Vidare finns uppsökande biblioteksverksamhet i form av bokbuss, pop up-bibliotek och annan mobil biblioteksverksamhet.

Planen omfattar:

- Folkbiblioteken inom Stockholms stadsbibliotek, i kulturnämndens regi, med det primära uppdraget att

stimulera läslust, bildning och demokratiska samtal och vara förskolans primära bibliotek.

- Biblioteken inom Kulturhuset Stadsteatern (som lyder under det kommunala bolaget Stockholms Stadsteater AB) som medvetet arbetar för att ligga i framkant av biblioteksutvecklingen.
- Skolbiblioteken, i utbildningsnämndens regi, som är elevernas primära bibliotek och fokuserar på att utgöra en resurs för läslust, språkutveckling och lärande

Stockholms utveckling

Stockholm växer och utvecklas. Stockholms stads verksamheter har i uppdrag att agera för en sammanhållen stad och minska skillnader mellan människor i stadens olika delar där barn och unga prioriteras och skillnaderna mellan Stockholms olika stadsdelar ska minska.

Stockholms stads biblioteks vision

”I biblioteket tar människan makt över språk, fantasi och kunskap. Här är världen större”. Med språk och berättelser, bildning, litteratur och demokrati som kärna ska biblioteket ta sig an utvecklingsområdena ”för och med fler”, ”ett av demokratins viktigaste jobb”, ”biblioteket mitt i byn” och ”en större värld”.

- **För och med fler**

Biblioteket finns för alla, är användarnas och utvecklas av användarna. Biblioteket ska särskilt satsa på att komma i kontakt med nya användare, även de som inte själva tar kontakt.

- **Ett av demokratins viktigaste jobb**

Den viktigaste bäraren av biblioteksuppdraget är medarbetaren. Det är ett av demokratins viktigaste jobb. Eftersom biblioteket välkomnar alla, ska varje besökare bli sedd och välkomnad. Alla medarbetare som arbetar publikt ska ha en generell bibliotekskompetens, men kan utöver det också vara specialister inom olika ämnesområden, målgrupper eller metodik.

- **Biblioteket mitt i byn**

Bibliotekets öppettider ska prioriteras efter stockholmarnas önskemål och behov. Biblioteken ska vara placerade och utformade efter stockholmarnas skiftande behov och kan vara

olika avseende inriktning, aktivitetsnivå och atmosfär. Bibliotek kan fylla närhetsbehov, men också svara på behov av specialisering. Biblioteket utanför biblioteksrummet ska bli en alltmer bärande del av biblioteksutvecklingen

- **En större värld**

Bibliotekets basverksamhet – litteratur i olika format, samtal om litteratur, samtal om samhällets utveckling, läsinspiration, lärostöd samt vägledning i språk och samhällsdeltagande – ska vara tydlig, såväl för medarbetare som för användare. Utöver basverksamheten ska bibliotekets verksamhet formas genom användarnas deltagande. Flerspråkighet ska genomsyra verksamheten och finnas väl tillgängligt för människor med olika funktionsvariationer. Att vara biblioteket mitt i byn innebär att vara det lokala navet för samtal och demokratiutveckling i lokalsamhället.

Synpunkter från råden och det öppna mötet

Farsta ungdomsråd

Farsta ungdomsråd ser biblioteket som en social plattform och föreslår att biblioteket ska fokusera på att skapa resurser, som till exempel erbjuda studiestöd och anställa ungdomsledare. För att svara upp emot det utökade uppdraget önskar ungdomsrådet att biblioteken utökar sina öppettider.

Nämndens pensionärsråd

Nämndens pensionärsråd tycker att det är viktigt att biblioteket når även de som inte själva kan ta sig till biblioteket. När det gäller Farsta bibliotek är man nöjd med placering, tydlig information, tillmötesgående personal, avsaknaden av trappor, trevligt bemötande och tillgång till café som har blivit precis den samlingsplats som var tänkt när lokalerna renoverades. Pensionärsrådet lyfter fram Sköndals bibliotek som ett gott exempel. Biblioteket har byggts om för att kunna ha ”meröppet”. Det innebär att alla som fyllt 18 år med bibliotekskort kan komma in på biblioteket även när det är obemannat. Meröppet ger tillgång till Sköndals bibliotek alla dagar mellan klockan 08.00 och 21.00 (sommartid klockan 10.00-21.00).

Nämndens råd för funktionshinderfrågor

Rådet håller med om att biblioteken är ryggraden i bildningssamhället. Bibliotekens digitala utveckling är positiv.

Öppet möte för allmänheten

Vid det öppna mötet på Farsta bibliotek, där Farstabor kunde berätta vad de tycker om förslaget till ny biblioteksplan, mottogs planen positivt. Det framkom att alla tre folkbiblioteken i Farsta stadsdelsområde – i Farsta, Gubbängen och Sköndal – är oerhört uppskattade och välbesökta. Programutbudet är bra, men det finns önskemål om ännu fler programpunkter och författarkvällar. I Farsta finns två vänföreningar som anordnar författarkvällar: Sköndalsbibliotekets vänner och Gubbängsbibliotekets vänner som har väldigt bra samarbeten med bibliotekarierna.

På mötet konstaterades att närvaron av ett café i anslutning till Farsta bibliotek bidrar positivt till skapande av en mötesplats.

En aktuell fråga som lyftes på mötet är hur Tyngdpunkt Farsta kommer att påverka bibliotekens verksamhet. Mötesdeltagarna propagerade för att i samband med att Farstas får många nya invånare borde kommunen ordna med ett kultur- och medborgarhus i Farsta centrum som exempelvis innehåller bibliotek, biograf, fritidsgård, Vår teateraktiviteter med mera.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att den föreslagna planen med sina fyra utvecklingsområden väl kommer att möta de behov som stockholmare har av ett bibliotek mitt i byn. Biblioteken kommer att ha fokus på användaren i centrum som möts av medarbetare som har ett av demokratins viktigaste jobb. Biblioteken kommer att vara tillgängliga för alla både rumsligt, språkligt och tekniskt.

Förvaltningen ser positivt på att biblioteket agerar för en sammanhållen stad och för att minska skillnader mellan människor i stadens olika delar.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Kulturnämndens förslag till Biblioteksplan 2016-2020